

[Moskova Deklarasyonu ve Astana Grmeleri](#)

Ortadou Uzman slam zkan, yeni yazsnda Suriye'deki bar sreci iin hayati nitelik tayan Moskova Deklarasyonu'nun baar sansn deerlendirdi

Aran Haber Agency: Moskova Deklarasyonu'nun baar ans her ne kadar Cenevre srecinde kotarlmaya allan giriimlerden bir ok nedenden dolay daha yksek grnse de bu iin tereyandan kl eker gibi olmayaca da kesin. Temel mesele u, Rusya, Trkiye ve ran, tehlikelerle dolu bir yolda ilerleyen bu gemiyi ?kayaklara arpmadan sevk ve idare edebilecek mi

Suriye'deki atekesin derde deva olma ans neden ncekilere kyasla daha yksek? nk Trkiye artk resmi taahht, garanti ve imzasyyla, snr gvenliini salayacan dost dman herkesin nnde deklare ediyor, "boynumun borcu" diyor, Suriye'ye geilere denetleyeceini tahht ediyor, muhalif gruplar gemleyeceine dair sz veriyor. Sadece bu da deil, Suriye'deki bir ok silahl gruba di geirebilecek, onlarn babozuk tutumlarn dizginleyebilecek kudrete sahip neredeyse tek lke Trkiye. Her ne kadar Trkiye'nin Suriye politikalar tartlsa da muhalif silahl gruplarn Trkiye'ye kar bir vefa borcu var. Son be yllk sre ierisinde silahtan finansmana lojistikten geilere kadar varolusal bir destek vermi Trkiye'nin yaptklarn bir rpda .yok sayamayazlar. Muhaliflerin bu vefa borcudur onlar Trkiye'ye bir anlamda mahkum klan

Buna ilaveten Trkiye, byk bir sorun olarak nnde duran Nusra Cephesi'ni atekes srecinden dlad, hatta Cephe'nin yerlerini gsteren haritalar Rusya'ya verdiinden sz ediliyor. Suriyeli silahl gruplar her ne kadar Nusra Cephesi'nin sreten dlanmasna itiraz etse de dorudan Trkiye'nin kontrolnde olmayan gruplarn bile Trkiye'ye olan bamll byk olduundan, bu talebe kar kamadlar. Trkiye'nin salad lojistik destekten .yoksun kaldklar takdirde sahadaki glerinden ok ey kaybedeceklerini kendileri de gayet iyi biliyorlar

Muhalif silahl gruplarn Ankara'yla yapt grmelerde Nusra Cephesi'ni Trkiye karsnda koz olarak kulland, istedikleri yerine gelmezse Trkiye'yi Nusra Cephesi'ne katlmakla tehdit ettikleri biliniyor. Nusra Cephesi'nin tek bana sreci tersine evirme gc yok ancak zaten krlgan olan atekesin o ya da bu nedenlerden dolay ihlal edilme ya da rafa kaldrlmas ihtimali her an mevcut. O nedenle silahl muhalif gruplarn Nusra Cephesi'ni (yeni adyla Fethu' am') koz olarak kullanma potansiyellerini gzden .karmamak gerekiyor

IID ve Nusra dnda btn taraflar atekesin baarl olmasn istiyor aslnda. ABD'nin tutumu burada olduka ikircikli, onun atekese gayet sarif ve ak bir destek verdiine u ana kadar ahit olmadk, genelde dilinin .ucuyla bir takm destek aklamalar yapsa da, Beyaz Saray'n durumu 20 Ocak'ta netlik kazanacak Trkiye istiyor nk ABD'nin vaatlerinin ne kadar ii bo olduunu grm, aradaki gven krizinin ilikilerde yaratt tahribat tecrbe etmi. Suriye halk ise zaten bu savaa bandan beri hi bir zaman onay vermedi, barl protestolar ya da rejimin kendini reforme etmesini, rejimin otoriter yapsnn slah edilmesini elbette arzuluyordu halk, ancak lkeyi yabanc savalar cennetine ve i sava cehennemine dntrecek bir srece hi bir zaman eyvallah demedi. lke petrolnn te biri fiyatna komu lkelere satld, yeralt ve yerst

?zenginliklerinin yaamaland, sanayisinin yok edildii bir i sava kim ister ki Allah akna Muhaliflere gelince krizin ilk balarnda arkalarna aldklarn dndkleri byk destein yaratt motivasyonla rejim glerine ar kayplar verdiren, lkenin byk bir blmn elinde tutan silahl gruplarn o eski morallerinden artk eser yok. Halep'in kaybedilmesi onlara sadece askeri alanda deil moral motivasyon noktasnda da ok byk bir darbe oldu. Suriye rejimine gelince, Bear Esad'n u an daha avantajl konumda bulunmasna karn onun da savan ruhuna fatiha okumay herkesten fazla istedii aikar, zira artk rejim de dahil herkes bu biteviye uzayp giden ve herhangi bir sonuca varlaca olduka pheli bu savatan bkknlk .duyduu aikar

Trkiye'de bu atekesi istiyor demitik. Atekes anlamasnn Trkiye'nin yapmak istediklerini glendiren, ksa ve orta vadede Suriye'de kaybettiklerini telafi etmesini salayacak ok ey var. Atekes anlamasnda PYD'nin ad bile zikredilmiyor, sadece bu bile Trkiye'deki siyasi elit tarafndan bir zafer olarak

grlecektir. Bir baka ifadeyle PYD'nin Suriye grmelerinde taraf olmaktan kartlmas, Suriye'nin geleceinde rol oynamasna izin verilmemesi bir de bunun Rusya gibi bir kresel bir g tarafndan onaylanmas, Trkiye'nin elininin glenmesi demek. Trkiye'nin btn bu avantajlar elinin tersiyle itme ans .yok. Tabi PYD konusunda Trkiye'yi ynetenlerle ayn dnmediimi daha nceki yazlarmda ifade etmitim Kald ki bu atekesle birlikte Trkiye, ayet muhaliflerin bu anlamaya tam anlamyla uymalarn salayabilirse bu onun blgesel bir g olduunu teyit edecek bir husus olacak. Suriye ynetimi ve onu destekleyen silahl milis gruplarla ilgili boyuta gelince burada da Rusya'nn arln tam anlamyla koymas sz konusu. ran ve Suriye ynetimleri, Rusya'y zor durumda brakacak admlar atmak ve aralarndaki ittifak bozmak .istemeyeceklerdir

Geriye ABD kalyor. ABD'nin tutumunu da 20 ocaktan sonra Trump'la birlikte greceiz. Obama ynetiminin gider ayak Trump' zor durumda brakacak admlar atmasn (Rus diplomatlarn snr d edilmesi ve Rusya'ya yeni yaptrmlar uygulamas gibi) ABD'ye hakim olan siyasi anlayn Trump'n, Putin'le ilikilerinde bir nceki dneme hakim olan mantaliteden farkl bir strateji uygulamasna ynelik ne kadar byk bir endie duyduunun nemli bir iareti olarak anlyabiliriz . Obama ve Clinton buna n almaya abalyor. Trump'n bu atekese omuz verme ihtimalinin yksek olduunu dnyorum. Yine de ABD bu belli olmaz, Son tahlilde farkl kar odaklarnn iinde cirit att bir devlet aygtndan bahsediyoruz. Trump bu aygta nasl sz .geirir, orasn bilemem slam zkan/slam Analiz